

Az O'Connor család eredményei és Pat Parelli

Pat Parelli módszerei eltérő fogadtatásban részesülnek a világon. Vannak akik teljes szkeptikussággal fogadják, de vannak akik átállnak a módszerek alkalmazására, aztán vannak akik felelőtlen cirkuszi trükknek minősítik, ugyanakkor van aki a lóval kialakítandó sikeres kapcsolat barátságosabb elérési útjának látja Parelli módszereit. Mindenesetre egy tény: a csapat és egyéni olimpiai lovastusa bajnok O'Connor család, úgy tűnik eredményesen alkalmazták a híres módszereket kiképzésük során.

David O'Connor olimpiai bajnok, valamint szintén az aranyérmes amerikai csapat tag feleség Karen és Pat Parelli, mint páros első hallásra abszurdnak tűnhet. Pat Parelli, aki cowboy kalapot visel és hallgatóságát folyamatosan mosolyra deríti szófordulataival, úgy gondolja, hogy ő a „Természetes Lovas – Emberségesség” igazi nagykövete és szószólója. Parelli aki korábban rodeó lovas és problémás lovak trénera volt, Lindával ausztrál származású – ex díjlovas – feleségével közösen dolgoznak programjaikban. Úgy gondolják, hogy mindenkinek saját magának kellene képezni lovát, lovait, amelynek elérése érdekében feltétlenül meg kell tanulni úgy gondolkodni, mint a lovak. Parelli elvei szerint a cél az, hogy átérezzük és megtanuljuk, megpróbáljuk magunkat bele élni abba milyen lónak lenni, mindamellett, hogy az ember, mint ragadozó, a ló pedig, mint zsákmányállat alap hierarchikus viszonyt át kell alakítani egyen rangúvá. Eredményképpen kommunikációnk a lóval megértésen és pszichológián alapul, az erőszak, félelemkeltés és megalázás helyett. Parelli hét „játékot” oktat, amely többek között magába foglalja a ló nyugtatását földről, szabadon munkát illetve a kantár és nyereg nélküli munkát. Többek között olyan módszerekkel tanulhatja meg a hallgató Parelli metódusait, mint a ló futószárazása vagy futószáron ugratása. Karen és David már több, mint 12 éve alkalmazzák Parelli módszereit és véleményük szerint is a futószáron munkával értethetik és taníthatják meg a tanulni vágyók számára ennek a kiképzésnek a lényegét.

„A ló természetoldalú megközelítése hatalmas népszerűségnek örvend nálunk, Amerikában. Amikor Angliába mentünk azt tapasztaltuk, hogy az emberek nagy része komoly érdeklődést tanúsított ott is a módszerekkel kapcsolatban.” – említi meg Karen, majd folytatja, „Pat koncepciója után hihetetlen nagy számban érdeklődnek az emberek. Olyan rendszert dolgozott ki a módszer kitalálója, amely több szintes, az egyes szinteket követően pedig vizsgát tehetnek a résztvevők, amellyel fokozatosan elsajátíthatják a természetoldalú lovas emberségességet. Végeredményként annak az ideális lóhoz értő lovas embernek a megfelelőjét kapjuk, – Pat Parelli módszereinek köszönhetően – mint aki a hosszú évek során – tulajdonképpen maguktól a lovaktól – tanulta meg, hogyan kell a lovakkal ideálisan bánni. Manapság elég nehéz megfelelő lovas emberré válni, hiszen a ló tulajdonosok többsége bértartásban tartja lovait és csak nagyon korlátozott idő áll rendelkezésükre, hogy érdemi kapcsolatot alakítsanak ki lovaikkal. Ha képes vagy kommunikálni lovaddal mielőtt felülsz rá, akkor olyan nyugodtságot érhetsz el benne, amely minőségi együttlétet fog eredményezni lovaglása közben.”

David szerint: „Monty Roberts és John Lyons módszereivel ellentétben, akik hasonló elvek alapján képeznek, mint Pat a kiképzés illetve kapcsolat kialakításához nincs szükség körkarámban, amelyet egyesek amúgy is megfélemlítés alapúnak tartanak. Ahelyett egyéb eszközöket használunk, mint például a speciális hajókötélből készült kötőfék vagy a 120 cm hosszú pálca a végén egy bőr hurokkal. Az utóbbit Parelli semmiképp nem hívja ostornak. Elmélete szerint ez inkább a lovas ember karjának meghosszabbítása. Ezzel a tréner a pillanat töredéke alatt képes a lovat megérinteni akár az orrán vagy a farkánál, amely azt az érzetet kell keltse lovunkban, hogy nagyobbak és gyorsabbak vagyunk nála. Ez része annak a folyamatnak amelynek során megmutatjuk lovunknak, hogy mi (tréner/lovas) vagyunk az a

domináns ló aki a „lapot osztja” a ménésben, de bármilyen társaságban. Ez az ostorszerű eszköz segít kontrollálni a lovat a földről, amely gerince Parelli módszereinek.

Karen úgy érzi, hogy Parelli módszere a legbarátságosabb módja annak, hogy lovunkat a legfinomabban szolgálatunkba állítva partnerként dolgozzanak velünk.

Akár itthon Amerikában, akár Angliában, ha mondjuk egy ló sorozatosan megáll egy ároknál, akkor az edző az esetek többségében megoldásként a négyes ostort veszi elő „megoldószerként”. Ha valami idővel elfogadhatatlanná válik akkor úgy az átlag ember, mint a lovas ember számára az, az előbb említett agresszív módszer. A Parelli pálca egy semmiképpen nem agresszív eszköze a lóra hatásnak, amellyel elérhetjük, hogy a ló magától végezze a feladatokat.” David hozzáteszi: „Volt néhány lovunk mostanában, amelyek úgy lecövekeltek az árkok előtt, hogy az istenért sem ugrottak volna át rajtuk. Parelli módszerével kis idő múltán már élvezték az árkok leküzdését. Nyomás alatt az árok elég ijesztő a lovak számára. Ezért először csak körbe lovagoltuk azt, úgy négy méterre tőle, amelyet addig folytattunk, amíg a ló már 60 cm-re ijedség nélkül az árok közelébe mert menni. Amikor már ez ment, akkor a lovagolt kör középpontját eltoltuk az árok mellett az egyik irányba, úgy, hogy a kör széle az árkon áthaladjon. Amikor ezzel a módszerrel az árokhoz értünk a lovak hihetetlen bizalommal ugrották azt. Így már az árok első ugratása előtt eloszthatjuk lovunkban esetleges árok félelmét, jobban mondva bizalmat alakíthatunk ki benne az ismeretlennel szemben. A lovassport, így szakágunk a lovastusa berkein belül gyakorta elemezzük, hogy lovaink mit és hogyan csinálnak, de arról sosincs szó, hogy mit gondolnak. Viszont Parelli módszere, amely hallatlanul józan gondolatokon és szükségtelen nyomás alkalmazása mellőzésén alapszik, éppen emiatt nagy jelentőséggel bír szakágunkban, a lovastusában.” David és Pat először Floridában találkoztak. David ott tartott edzést ahol Pat éppen bemutatóját tartotta. „Teljesen lenyűgözött filozófiája és amilyen könnyedséggel dolgoztak a lovak Patnek szabadon.” – mondja David. „Azon az este ráadásul leesett az egyik lóról, amelyet aztán lovashoz illő módon tussolt el, majd az este folyamán beszélgetni kezdtünk.” Kiderült, hogy azon a télen Parelliék és O’Connorék egymás közelében „teleltek”, így aztán kézenfekvő volt, hogy többször összejöjjenek.

„Eljött, megnézte lovainkat és dolgozni kezdett Tigger Too-val (egy négycsillagos lóval). Úgy tűnt, hogy a lóval minden rendben volt, mert Pat csak annyit mondott: „Viszont azt mi így csináljuk.” „Először futószáron ugrattam a lovat, majd Pat felült rá szőrén és azt mondta, hogy a lovad, lovaitek szépen be vannak lovagolva és mindent értenek abból amiről beszélek. Karen és David számára így elég könnyű volt a módszert elsajátítani. „Egy korábbi diákunk aki egyben Parelli módszer oktató volt Angliában, mint „tolmács” működött közre kezdetben a jobb megértés érdekében. Akkori tapasztalati szintünkből kifolyólag egyszerű volt elsajátítani az eltérő technikákat. Ahogyan „ők” és ahogyan mi csináljuk nem különbözik olyan sokban.”

Aztán vannak a szkeptikusok, mint például Mike Tucker (Jerez tereppálya tervezője). Következők szerint nyilatkozik: „Elismerem, hogy elég szkeptikus ember vagyok, bár egyben nyitottnak is érzem magam új dolgok számára. Viszont azon elmélkedem, hogy nincs-e vajon olyan különleges képessége azoknak a trénereknek akik sikereket értek el a Parelli módszerrel, amely nem adható át könnyedén az átlag tulajdonosnak. Az alkalmazott metódusok nem minden esetben esnek egybe a lovasok egy részének tapasztalataival.” – mondja Mike Tucker. „Ugyanakkor azt én is vallom, hogy minél jobban ismered meg lovadat annál jobb párost alakíthatsz ki vele.” Amikor az O’Connor család elkezdett Parellivel együtt dolgozni, sok szemöldök rándult össze, többek között Mike Tuckeré is, aki a következőket mondta: „Meg vagyok lepve. Hiszen ők ketten kivételesen jó lovasok és úgy gondolják, hogy ettől még jobbakká válnak. Vagy lehet, hogy ettől lettek jobbak?” Karennek kész válasza van azok számára akiknek kétségei vannak, amely szerint: „Ha jobb lovas ember szeretnél lenni, akkor miért ne akarnál a lovak jobb megértése érdekében minél több olyan embertől tanulni,

aki sok-sok éven át tanulmányozta a lovakat? Ez csak szélesítheti azt a tudást, amelytől megérthetőbbé válik az, hogy mit is akarunk a lótól tulajdonképpen. Ha megszűnik az érdeklődés akkor megszűnik a tanulás és a ló megértésének folyamata.”

O’Connorékat komoly kritika érte, amikor a Kentucky négycsillagos verseny terepnapja előtti délután Parellis demonstrációt tartottak és másnap David egyik lovával megállt a terepen, a másikkal eltévedt a C szakaszon ezért kizárták, felesége pedig négy lovából csak kettővel ért célba.

„A demonstráció viszont csak az egyik oka volt túlterheltségünknek, ami a hibáinkat okozhatta. Tizenöt lovunk volt úton Kentucky és Foxhall között, továbbá az Amerikai Lovas Szövetségben betöltött szerepünk miatt komoly adminisztrációs leterheltségünk is volt. Viszont ez mindenképp fontos leckét tanított meg számunkra: Legközelebb sokkal komolyabban vizsgáljuk meg azt, hogy mit és milyen időbeosztással csinálunk. Amikor versenyez az ember akkor nagyon kell figyelni a verseny alatti egyéb terhelés vállalására.”

„A verseny karrier elmúlik és nem jön vissza. Valószínűleg Karen és én 4-6 éven belül abbahagyjuk a nemzetközi pályafutást. Onnantól viszont valószínűleg a ló és lovas kiképzésre szeretnénk koncentrálni, amelyhez módszerünk részeként a Parelli programot is használni fogjuk.” A közbenső időszakban az O’Connor család a továbbiakban is, megszakítás nélkül kívánja magába szívni a tudást, jobb lovas emberré válás eléréséhez. Az említett cél eléréséhez a Parelli program mindenképp megfelelő eszköz, ahogyan azt már sokan mások tapasztalták a korábbiakban.

Karen következőképpen összegzi küldetésüket: „Minél többet szeretnénk tanulni, hogy még sikeresebbek lehessünk!”.